

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN**

LÊ THÙY LINH

**DẠY HỌC GIÁO DỤC HỌC Ở ĐẠI HỌC SƯ PHẠM
THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC THỰC HIỆN**

**Chuyên ngành: Lý luận và lịch sử giáo dục
Mã số: 62 14 01 02**

LUẬN ÁN TIẾN SĨ GIÁO DỤC HỌC

**Người hướng dẫn khoa học: 1. PGS.TS. Vũ Trọng Rỹ
2. PGS.TS. Nguyễn Thị Tính**

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan:

- Đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi.
- Các số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận án chưa từng được ai công bố trong bất kì công trình nào khác.

Tác giả luận án

Lê Thùy Linh

LỜI CẢM ƠN

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc nhất đến **PGS.TS. Vũ Trọng Rỹ** và **PGS.TS. Nguyễn Thị Tính** đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo và giúp đỡ để tôi có thể hoàn thành công trình nghiên cứu này.

Tôi xin cảm ơn Ban đào tạo Sau đại học - Đại học Thái Nguyên, Ban giám hiệu trường Đại học Sư phạm, Ban chủ nhiệm khoa Tâm lý Giáo dục và khoa Sau đại học đã tạo mọi điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành luận án này.

Tôi cũng xin bày tỏ sự biết ơn sâu sắc đến gia đình, người thân, các bạn đồng nghiệp, những người luôn động viên, khuyến khích và giúp đỡ về mọi mặt để tôi có thể hoàn thành công việc nghiên cứu của mình.

Thái Nguyên, ngày tháng ... năm 2013

Tác giả luận án

Lê Thùy Linh

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN.....	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CỤM TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG VÀ BIỂU ĐỒ	vii
MỞ ĐẦU.....	1
1. Lý do chọn đề tài	1
2. Mục đích nghiên cứu.....	3
3. Khách thể và đối tượng nghiên cứu	3
4. Giả thuyết khoa học.....	3
5. Nhiệm vụ nghiên cứu	3
6. Phạm vi giới hạn của đề tài	4
7. Phương pháp nghiên cứu.....	4
8. Các luận điểm bảo vệ	6
9. Những đóng góp mới của luận án	6
10. Cấu trúc của luận án.....	7
CHƯƠNG 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN CỦA DẠY HỌC GIÁO DỤC HỌC Ở	
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC THỰC HIỆN	8
1.1. Tổng quan nghiên cứu vấn đề dạy học Giáo dục học theo tiếp cận năng lực thực hiện.....	8
1.1.1. Những nghiên cứu ở nước ngoài	8
1.1.2. Những nghiên cứu ở trong nước.....	11
1.2. Bản chất của quá trình dạy học ở đại học	17
1.3. Dạy học theo tiếp cận năng lực thực hiện.....	20
1.3.1. Năng lực và năng lực thực hiện.....	20
1.3.2. Tiếp cận năng lực thực hiện.....	25
1.3.3. Tiếp cận năng lực thực hiện và “chuẩn đầu ra”	27
1.3.4. Dạy học theo tiếp cận năng lực thực hiện trong quá trình đào tạo giáo viên	35

1.4. Dạy học Giáo dục học theo tiếp cận năng lực thực hiện	38
1.4.1. Vai trò và nhiệm vụ của môn Giáo dục học trong chương trình dạy học ở trường đại học sư phạm	38
1.4.2. Các kiểu tổ chức dạy học Giáo dục học theo tiếp cận năng lực thực hiện	41
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1	48
CHƯƠNG 2: THỰC TRẠNG DẠY HỌC GIÁO DỤC HỌC Ở ĐẠI HỌC SƯ PHẠM TỪ GÓC ĐỘ TIẾP CẬN NĂNG LỰC THỰC HIỆN.....	49
2.1. Một số vấn đề chung về khảo sát thực trạng dạy học GDH ở ĐHSP theo tiếp cận NLTH.....	49
2.1.1. Mục đích khảo sát.....	49
2.1.2. Đối tượng khảo sát.....	50
2.1.3. Nội dung khảo sát	50
2.1.4. Phương pháp khảo sát.....	50
2.2. Kết quả khảo sát	51
2.2.1. Nhận thức của giảng viên về vai trò của môn GDH và dạy học GDH trong nhà trường sư phạm.....	51
2.2.2. Nhận thức của giảng viên về dạy học GDH theo tiếp cận NLTH	54
2.2.3. Thực trạng dạy học Giáo dục học ở trường đại học sư phạm.....	60
2.2.4. Thực trạng nhận thức của SV về vai trò của môn GDH và các yếu tố ảnh hưởng đến tổ chức hoạt động dạy học môn GDH.....	74
2.2.5. Khó khăn của giảng viên và SV khi dạy học GDH theo hướng tiếp cận NLTH	76
KẾT LUẬN CHƯƠNG 2.....	80
CHƯƠNG 3: QUY TRÌNH DẠY HỌC GIÁO DỤC HỌC Ở ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC THỰC HIỆN	81
3.1. Một số nguyên tắc định hướng thiết kế quy trình dạy học Giáo dục học theo tiếp cận năng lực thực hiện	81
3.1.1. Đảm bảo tính hệ thống.....	81
3.1.2. Đảm bảo tính hiệu quả.....	82

3.1.3. Đảm bảo thống nhất giữa lý luận và thực tiễn	82
3.2. Quy trình dạy học Giáo dục học ở đại học sư phạm theo tiếp cận năng lực thực hiện	83
3.2.1. Thiết kế quy trình dạy học Giáo dục học ở đại học sư phạm theo tiếp cận năng lực thực hiện	83
3.2.2. Các bước thực hiện quy trình dạy học Giáo dục học ở đại học sư phạm theo tiếp cận năng lực thực hiện	85
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3	118
CHƯƠNG 4: THỰC NGHIỆM SƯ PHẠM	119
4.1. Mô tả thực nghiệm sư phạm	119
4.1.1. Mục đích thực nghiệm sư phạm	119
4.1.2. Nội dung thực nghiệm sư phạm	119
4.1.3. Quy trình thực nghiệm sư phạm	119
4.1.4. Phương thức và tiêu chí đánh giá kết quả thực nghiệm sư phạm	123
4.2. Kết quả và bàn luận	126
4.2.1. Phân tích kết quả thực nghiệm sư phạm	126
4.2.2. Một vài ý kiến bàn luận của tác giả	144
KẾT LUẬN CHƯƠNG 4	145
KẾT LUẬN VÀ KHUYẾN NGHỊ	146
1. Kết luận	146
2. Khuyến nghị	147
DANH MỤC CÁC CÔNG TRÌNH KHOA HỌC ĐÃ CÔNG BỐ LIÊN QUAN ĐẾN LUẬN ÁN	148
TÀI LIỆU THAM KHẢO	149
PHỤ LỤC	

DANH MỤC CỤM TỪ VIẾT TẮT

CĐR	Chuẩn đầu ra
ĐHSP	Đại học Sư phạm
ĐC	Đối chứng
ĐTB	Điểm trung bình
GDH	Giáo dục học
GV	Giáo viên
NLTH	Năng lực thực hiện
SV	Sinh viên
TN	Thực nghiệm
TNSP	Thực nghiệm sư phạm

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 1.1: So sánh mô hình đánh giá truyền thống và mô hình đánh giá theo tiếp cận NLTH	34
Bảng 2.1: Nhận thức của giảng viên về vai trò của môn GDH trong nhà trường sư phạm	52
Bảng 2.2: Quan niệm của giảng viên về dạy học GDH.....	52
Bảng 2.3: Nhận thức về ý nghĩa của việc dạy học GDH có hiệu quả	53
Bảng 2.4: Nhận thức của GV về biểu hiện của dạy học theo tiếp cận NLTH	55
Bảng 2.5: Ưu điểm của dạy học theo tiếp cận NLTH	56
Bảng 2.6: Sự cần thiết phải dạy học GDH theo tiếp cận NLTH	57
Bảng 2.7: Nhận thức của GV về các yếu tố ảnh hưởng đến dạy học theo NLTH	58
Bảng 2.8: Đánh giá của giảng viên về mức độ quan trọng của từng mục tiêu dạy học trong quá trình dạy học GDH	61
Bảng 2.9: Ý kiến của giảng viên về mức độ quan trọng của các căn cứ để xác định mục tiêu dạy học.....	63
Bảng 2.10: Mức độ thực hiện mục tiêu dạy học môn GDH của giảng viên	64
Bảng 2.11: Cách thức và mức độ thiết kế nội dung dạy học của giảng viên	68
Bảng 2.12. Mức độ sử dụng bước tiến hành dạy học GDH	69
Bảng 2.13: Mức độ sử dụng các biện pháp đánh giá KQHT GDH của giảng viên	73
Bảng 2.14: Nhận thức của SV về vai trò của môn GDH trong nhà trường sư phạm	74
Bảng 2.15: Ý kiến của SV về các yếu tố ảnh hưởng đến hứng thú và KQHT GDH	75
Bảng 2.16: Khó khăn của giảng viên khi dạy học GDH	76
Bảng 2.17: Khó khăn của SV khi tổ chức hoạt động học tập môn GDH.....	77
Bảng 3.1: Tiêu chí đánh giá mức độ đạt được của nội dung chương trình GDH so với chuẩn NLTH của chương trình đào tạo.....	86
Bảng 3.2: Mức độ NLTH có thể đạt được sau khi học xong môn GDH	87
Bảng 3.3. Kỹ năng được hình thành qua dạy học GDH góp phần hình thành NLTH cho sinh viên	88
Bảng 3.4. Chuẩn NLTH của môn GDH sau đối chiếu với chuẩn NLTH của CTĐT...	91

Bảng 4.1. Bảng tần suất điểm đánh giá NLTH của hai lớp TN-1 và ĐC-1 lần 1 ...	126
Bảng 4.2. Mô tả những tham số thống kê kết quả hình thành NLTH sau thực nghiệm.....	127
Bảng 4.3. So sánh 2 giá trị trung bình (\bar{X}) điểm NLTH của lớp TN-1 và ĐC-1 ...	128
Bảng 4.4. Phân tích giá trị phương sai (δ^2) điểm NLTH của lớp TN-1 và ĐC-1...	129
Bảng 4.5. Bảng tần suất KQHT của hai lớp TN-1 và ĐC-1 lần 1	129
Bảng 4.6. Mô tả những tham số thống kê KQHT của lớp TN và ĐC	130
Bảng 4.7. So sánh giá trị trung bình KQHT (\bar{X}) của lớp TN và ĐC	131
Bảng 4.8. Phân tích giá trị phương sai (δ^2) KQHT của lớp TN-1 và ĐC-1	132
Bảng 4.9. Mối tương quan giữa điểm đầu vào với điểm NLTH và điểm KQHT của lớp TN-1 và ĐC-1	133
Bảng 4.10. Bảng tần suất điểm đánh giá NLTH của hai lớp TN-2 và ĐC-2	134
Bảng 4.11. Mô tả một số tham số thống kê kết quả hình thành NLTH sau thực nghiệm .	135
Bảng 4.12. Phân tích giá trị phương sai (δ^2) điểm NLTH của lớp TN-2 và ĐC-2	135
Bảng 4.13. Bảng tần suất KQHT của hai lớp TN-2 và ĐC-2 lần 2.....	136
Bảng 4.14. Mô tả một số tham số thống kê KQHT của lớp TN-2 và ĐC-2	136
Bảng 4.15. Phân tích giá trị phương sai (δ^2) KQHT của lớp TN-2 và ĐC-2	137
Bảng 4.16. Mối tương quan giữa điểm đầu vào với điểm NLTH và điểm KQHT của lớp TN-2 và ĐC-2	137
Bảng 4.17. Mô tả một số tham số thống kê KQ NLTH và KQHT của lớp TN-1 và TN-2	139
Bảng 4.18. Đánh giá của GV về sự phù hợp và tính khả thi của quy trình.....	140
Bảng 4.19. Tổng hợp kết quả tự đánh giá của SV khi tham gia làm việc nhóm.....	142
Bảng 4.20. Tổng hợp kết quả tự đánh giá nhóm.....	143

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ VÀ HÌNH

SƠ ĐỒ:

Sơ đồ 1.1: Các khối về kiến thức, kỹ năng và phẩm chất cần thiết để có 4 NLTH cốt lõi.....	36
Sơ đồ 3.1: Quy trình tổng thể dạy học theo tiếp cận năng lực thực hiện	84

HÌNH:

Hình 4.1: Biểu đồ kết quả thi giữa kì của nhóm SV lớp GDH N07 và N08.....	120
Hình 4.2: Biểu đồ KQ thi giữa kỳ của nhóm Ngữ văn lớp N11 và N12 khi chưa làm cân bằng	121
Hình 4.3: Biểu đồ KQ thi giữa kì của nhóm SV Ngữ Văn 2 lớp N11 và N12_sau khi lựa chọn đề thực nghiệm	122
Hình 4.4: Biểu đồ tần suất hội tụ tiến điểm NLTH của lớp TN-1 và ĐC-1	126
Hình 4.5: Biểu đồ tần suất hội tụ tiến điểm KQHT của lớp TN-1 và ĐC-1	130
Hình 4.6: Biểu đồ tần suất hội tụ tiến điểm NLTH của lớp TN-2 và ĐC-2.....	134
Hình 4.7: Biểu đồ tần suất hội tụ tiến điểm KQHT của lớp TN-2 và ĐC-2	136
Hình 4.8: Biểu đồ tần suất hội tụ tiến điểm NLTH của lớp TN-1 và TN-2.....	138
Hình 4.9: Biểu đồ tần suất hội tụ tiến điểm KQHT của lớp TN-1 và TN-2	138